

Előfizetési árak:
 Évi . . . . . 6 ft — kr.
 Félévi . . . . . 3 — —
 Hónapos . . . . . 1 — 50
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői Iroda:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereskedésben.

Egyes számok kaphatók:

Wedliger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiből

Por és hamu.

(K. Gy.) A farsangi zeneszó és dobpergés elnémult, Karnevál herceg hét heti uralma után ismét eltűnt az ő tarka, sallangos kíséretével. A fényes parkettű tánc- és mulatótermek utoljára visszhangozták tegnap a szilaj jókedv és féktelen kedély kitöréseit; ma már, hamvazó szerda napján, hivatalos' csend honol fölöttük.

Ezek helyett ünnepi harangszó búgása rezgi át a levegőt, s a hívősereg a templom oszlopai között várja az egyház szolgáját, ki ezüst tálczára helyezett hamuval — kereszt alakjában — jelöli meg a halandó homlokát, figyelmeztetvén őt az egyház nyelvén, hogy: Pulvis et umbra sumus. Por és hamu vagyunk. Az enyészet képe szomorú, de nagy tanulságokkal teli, s egyedüli törvény, mely kivételt nem ismer. A gondolkodni tudó embert önkéntelenül is meg hatja az egyház szolgájának e funkciója, nem annyira a külső ténykedés formáival, mint inkább annak mély jelentőségével, melyet a mai fölvilágosodott társadalom nagy része a feledés homályába burkolt.

Nem vagyunk pesszimisták, ha a mai társadalmat sötét szemüvegen át vizsgáljuk; de viszont optimisták sem, ha az egyház lelketnemesítő ténykedéséről oly hálás elismeréssel emlékezünk meg e hasábokon.

A mai társadalom beteg.

E kijelentés nem új, — sajnos! — már közel százados. Cavour eszméinek létesítői még egyre végzik az aknamunkát a hitében már amúgy is megingatott tár-

sadalom minden rétegei közt, Az, a ki a mindennapi élet sablonszerű bűneit már megszokta, ki előtt modern dolgokként tűnnek föl az erkölcstelenségek legtriviálisabb jelenségei; természetesen másként ítéli meg a helyzetet. A ki azonban, okulva az igazságos történelem örök szavain, kiemelkedik a hétköznapiságból és mélyebben filozofál a társadalom mai helyzete fölött: lehetetlen, hogy meg ne lássa azt a mély sajtó sebet, mely a mi társadalmunkat egyre emészti, s a melynek sebet csak egy nagy világháború vértengerre fogja behegeszteni.

A mai XIX. század óriási frázisa „gőzével” és „villamosságával” mindinkább belemeríti az emberiséget a „szabadság” dicső eszméjét megbecstelenítő s z a b a d o s s á g materializmusába, melyről Taine a pártatlan francia történetíró azt írja, hogy ez mai fejlődési állapotában a legtöbb ember, és így a társadalom nagy részének boldogságát elpusztította. Ez a szabadság végtelenné tesz minden életpályát, s szinte kiolthatatlan vágy támad a pénz, vagyon, hirnév, siker, rang, gyönyör és kegy — szóval: minden testi élvezet után az emberekben, s annál jobban szorul háttérbe a lélek, — s ezzel kapcsolatban a hit világa.

Ebből a sötét ködből napként tűn elő az egyház, midőn a fékevesztett társadalmat szelid és jóságos szavaival a magábaszállásra inti, figyelmezteti céljára, s emlékezetébe idézi a pulvis et umbra megdönthetetlen igazságát. Evvel az egyröpke mondattal megfékezi a suverain hatalmak túlkapásait és viszont tűrni, szent-

vedni buzdítja az elnyomottakat, A „por és hamu vagyunk” szózata ott intésül — itt vigasztalásul szolgál.

Korántsem vagyunk a bigottizmus vak hívői, midőn röviden regisztráljuk az egyház ezen ténykedésének nagy jelentőségét, melylyel jótékony hatást gyakorol a különböző társadalmi kasztokra, hol ma már az egyhangú bőjti zsolozsmák helyett inkább a pikantériákban változatos gigerlizmus és stréberizmus diadalmi énekei visszhangzanak. Mert tény, hogy a mai társadalom nagy része nem él, hanem forog. Forog, miként a színész színpadon, hogy elmondja azt a kuplét, melyet arra a napra betanult. A mamertini börtönök kapui fölnyitak ugyan, de helyettök becsukódtak a valódi szabadság kapui, melyek mögé nem a test, hanem a lélek került rablánczokra.

A különféle társadalmi klikkek és nagyszámu separálások csak azóta szaporodtak oly nagy mértékben s oly skrupulus formákban, amióta a „pulvis et umbra sumus” elvét sutba dobták az emberek. A modernizmus nem ismeri az emberek faji egyenlőségét, sem a hitet, sem a magábaszállást. De hogyan is ismerné, mikor az evolúció, a lét küzdelme a fő, mi elhomályosítja a lélek minden nemesebb fényét és idealizmusát!

De ez a társadalmi betegség meg fog javulni. Újra föltűnnek majd a régi, szép idők, újra eljő még a nap, midőn ismét megadatik Istennek, a mi az Istené, s embernek, a mi az emberé. A flagellum Dei suhogása már hallik a messze-

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Későn.

(Sestina.)

Mint tört virág, úgy pusztulok utánad,
 Kit akkor láttalak először
 S talán utolszor te dicső alak,
 Midőn ujjadon volt a jeggyűrű;
 Mementom, hogy csupán emlékem vagy.
 Szenvedjek bár, sorsod máséhoz köt.

Föld csokrában, mit égi kertész köt,
 A gyöngyvirág mindegyre csak utánad
 Tekint, mert Égből párja vagy;
 Bár azt alkotta meg az ég először.
 A szenteség s szerénység az a jeggyűrű,
 Mely párjává tett téged gyöngyalak.

Büvillatában lelked szűz alak!
 S ez síromig dicső valódhoz köt;
 De bírásodtól tilt a jeggyűrű,
 Bár haljak, veszszek kinomban utánad . . . .
 Ah lelkemet vevéd, midőn először
 Megláttalak s már mennyből tiltóm vagy.

Édenkapumtól tiltó Szeráphom vagy
 Magadhoz vonzón . . . Oh Ég . . . s az alak,

Kit szenvedések poklába először
 Űz kardod, mégis én vágyok utánad
 Bár észbontó szerelmem sűrű köt . . . .
 S a lángoló kard az a jeggyűrű.

Szívemben is ég drága jeggyűrű . . . .
 Köre a lelked és fénye te vagy.
 A minő végtelen, akképpen köt
 Hozzád engem, ki vergődő alak,
 Árnyék vagyok már, mert hiszen utánad
 Sorsom miatt nem jöhöttem először.

Ah! Elborult lelkem, midőn először
 Csillant felém a föltett jeggyűrű,
 Mely azt mutatta: más jött el utánad,
 S hogy éltét boldogító párja másnak vagy!
 Azóta ébren álmodó alak
 Vagyok, mert hozzád szörnyű lángom köt.

Lángom e gyászos földön hozzád köt . . . .
 Az éjben árny leszek, ki sír utánad . . . .
 S a végítéletig rémem a jeggyűrű!!!

Rodziewicz József.

Válaszok Erzsikének.

I.

Szellemes masque! Bohó Erszike!

A Krisztusurunk születése utáni ezernyolcz-
 százkilencvenkettedik esztendőnek egy február-

rusi délutánján (százat egy ellen, hogy „A mi gárdánk” délután íródott) megtörtént végre, a mi után oly régóta hasztalanul epekedtem. Megváltattam. Igen, igen, a négyezerévi varakozást siker koronázta. Az ige testté lön. Eh! félre ezzel a bibliaszagu styllle! Egyszerűen beszélek. Egy szegény és ismeretlen individuum, egy agról szakadt senki, egy excentrikus pillanatban tudatára ébred annak, hogy ő létezik. Sőt mi több, halvány körvonalait fedezi föl magában egy leendő írónak, tört ragad, s merényletre indul. Tollat vesz, ír. Szíve szerint, az ést skartba helyezvén. Couvertet fog, s a „vakarcsot” expedálja. Lefőzik. A cikk megjelen. Szerző boldog, exaltált. Bűn bünt szül. Az első tárczát egy második követi. Egy spleenes órában megirt belletristikai baktérium. A finaléja buletin szagu. Tuberkulosist, phtisist konstatál, s bebizonyítja, hogy írója kezdettől fogva praedestinált médiuma az elszáradásnak.

Ugyanazon időben inspirál a Muzsa egy kis „falusi libát.” Ennek a kis libának szíve van. Imádni való, misericórdianus kis szíve. Elolvassván a második feuilletont: eselekedni kezd. Az elszáradás praedestinált médiumát gyógykezelés

távolból. Oroszországban óriási mérvben pusztít az éhínség, mely öldöklő nyelvével már hazánk felső részét is nyaldossa. Németországban a szocializmus roppant tért hódít, s a munkáslázadás most van napi renden. Franciaországban és a „kétes“ Balkánon belső forrongás dúl.

A kazal tehát már készen áll, csak a szikra hiányzik még, hogy azt lángra lobbantsa.

S majd ha az a hatalmas lángoszlop — flagellum Dei — éjszaktól délig, s keletől nyugatig vérpirosra festi az ég boltívét, s mikor az ezer ágyuk bömbölése keresztül hasítja a levegőt; akkor, bár roppant vérdózat árán, de újjá fog születni a társadalom, mely elvesztett milliók porain fogja csak belátni az egyház szolgájának eme sokat jelentő nyilatkozatát: Pulvis et umbra sumus. Por és hamu vagyunk.

HIREK.

— (A város közgyűlése) hétfőn délelőtt élénk részvétel mellett folyt le. A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg, a karzat pedig majd leszakadt az érdeklődő külvárosi polgárok alatt, akiket különösen a fogyasztási adó ügye érdekelt leginkább. A tárgyalt ügyek közül az érdekesebbek voltak: a bizottsági tagok számának szaporítása és e szerint új területi beosztás; az új vízvezeték ügye; a királyi táblai épület túlköltségei; a közkórház kiépítése; Mutnyánszky Béla és társainak a fogyasztási adók kezelése tárgyában tett ajánlata, illetőleg indítványa.

A bizottsági tagok szaporítása.

A városnak eddig volt 114 bizottsági tagja, ezek közül a fele virilista, másik fele választott. Miután a népszámlálás után a polgárság számának szaporodása konstatalt, a bizottsági tagok számát is szaporítani kellett a törvény rendelkezése szerint. A város 34067 polgári lakost számlál, tehát minden 250 polgárra számítva egy bizottsági tagot, 136 taggal kell bírnia a törvényhatóság képviselőtestületének. Az eddigiehez tehát 22-vel szaporodik a városatyák száma. Ehez képest a területi beosztáson is kellett változtatni. A IV. kerületből az Erzsébet-, Katalin-, Könyök- és Orsolya-utczák az V. kerületbe osztatnak be, mert ebben a kerületben kevés volna a választó; az I. kerületbe fölvették az újonnan keletkezett utczák, u. m. az Alajos-, Kis-Makár utczák és Xavér-köz; a III. kerületbe

a Temető-utca vétegett föl. Az I. kerületre jut 12 képviselő (több 2), a II.-ba 18 (több 4), a III.-ba 20 (több 3), a IV.-be 10 (több 2), az V.-be 8 képviselő.

A vízvezeték költségei.

A tanács betérjlesztette a gazdasági és pénzügyi bizottságnak ama javaslatát, melyről annak idején bővebben megemlékeztünk, s mely a vízvezeték költségeinek fedezését a közalapok hozzájárulásából, a vízbérből és a 9 százalékos adópótlékból kívánja megtéríteni. A közgyűlés abban a biztos reményben, hogy a vizet bevezetők nagyobb jelentkezése folytán úgy a vízter, mint a pótlék kevesbedni, sőt ez utóbbi megszünni fog, helyesléssel fogadta a javaslatot, s elvetette Bolgárnak azt az indítványát, hogy az iskolák bérmentességet élvezzenek; mert vannak olyan iskolák is, melyek tisztán magánüzleti jelleggel bírnak. Hanem a közérdeket szolgáló tanintézetek méltányos kérelme elől a közgyűlés annak idején nem fog elzárkózni. A víz adófizetés életbeléptetése a vízmű életbe léptetésétől veszi kezdetét. A közgyűlés meghagyta a tanácsnak, hogy a megbízott választmánytól kívánja be a vízvezeteki szabályrendeletet és mielőbb terjeszse be.

Ez ügygel kapcsolatban Littke biz. tag kérdést intézett a polgármesterhez, hogy a vízvezeteki vállalkozó betérjlesztette-e már a csatornázás tervét, amire kötelezve van? Aidinger polgármester fölvilágosításul azt jelentette ki, hogy a határidő még nem telt le; de a terv már készül és legközelebb betérjlesztetik.

Túlkiadás a kir. tábla épületénél.

Nincs, nem volt és nem is lesz a városnak olyan építkezése, amelynél túlkiadás ne fordulna elő. A kir. táblának emelt épülettel is csak úgy járt, mint a többivel. Itt meg a régi épület rossz fala volt az oka annak, hogy a mire eleinte építeni akartak, azt később le kellett bontani, ami ismét 6196 frt 16 kr. több kiadást okozott. De kiadási többlet van a be rendezés tétéleinél is (4613 frt 42 kr.) mely kiadások együttvéve 10,809 frt 58 krt tesznek ki. A közgyűlés a kiadásokat utalványozta s Piacsek Gyula biz. tagnak, ki a terveket magabuzgóságból készítette el, köszönetet szavazott. A kir. táblai épület összes költsége 80 ezer 416 frt.

A közkórház kibővítése.

A kórházigazgató bejelentette, hogy a városi közkórház helyiségeinek száma nem felel meg a nagy betegforgalomnak. Átlag 217, de több beteg van naponként a kórházban s 166 ágynál nincs több, sőt ezek egy része is a szobákban nem fér el, hát a folyosókon kellett őket elhelyezni (!), sok beteget pedig teljes fölgyógyulás előtt kellett elbocsátani, hogy helyet adjanak az újabban érkezett nehéz betegeknek. A szegényház szobáit is fölhasználták, de itt — eltekintve, hogy a helyiségek nem

alkalmasak kórházi célokra — örökösen nem tarthatók a betegek, mert a szegényháznak is szaporodik a lakossága. A gümőkórosokat, szembetegeket külön osztályban kellene kezelni, valamint az intelligensebb betegek számára is külön helyiségekről kellene gondoskodni. Fölmerüléget szülészeti osztálynak is. A megye ez utóbbi fölállításának kérdését tárgyalás alá is vette, s ez az intézet könnyen lenne fölállítható a közkórházban, ahol ez majdnem semmibe sem kerül s mindössze a következő költségek merülnének föl: főorvos és tanár fizetése 800 frt, segédorvos 400 frt és 2 ápoló 160 frt, ami a bábaképző intézet hallgatóinak tandijából s a szülészeti osztály betegeinek ápolási költségeiből megtérülne. A segédorvos egyszersmind kórházi teendőket is végezne, mert erre amúgy is szükség van. A kórházigazgató tervet és költségvetést is készítetett a kiépítésről, s e szerint a jelenlegi főépület és a szegényház között levő utca-vonalon egy kétemeletes szárnyépület, a ragályos betegek részére egy elkülönített emeletes, s a megfigyelés alatt álló elmebetegek részére egy szintén külön álló földszintes épület lenne állítandó. Ezekben aztán összesen 307 ágyat lehetne alkalmazni. A jelenlegi udvari földszintes helyiséget, mint teljesen alkalmatlant, le kellene bontani. Az építés 125.000 frtba kerülne, de a meg szükséges átalakításokkal együtt 150 ezer forint elegendő lenne rá. A költségek fedezése végett a napi 77 kr. ápolási díjat 4 krral kellene csak emelni. A tanács a javaslatot elfogadás végett ajánlólag terjesztette be s a közgyűlés elfogadta.

A városi szolgaszemélyzet nyugdíj-ügye.

A tanács előterjesztést tett a városi szolgaszemélyzetnek munkaképtelenség esetére (esetleg halálozás folytán a hozzátartozóknak) ellátása érdekében. A tanács az esetről-esetre való nyugdíjazást ajánlta; de a közgyűlés Bolgár biz. tag indítványára új előterjesztés tételére utasította a tanácsot, meghagyván, hogy a nyugdíjazásra találjon módot.

A fogyasztási adó kezelése.

Ez a pont keltett leghosszadalmasabb vitatkozást a közgyűlésen, de ez volt egyszersmind a legmeddőbb vita is; mert az az indítvány, melyet Mutnyánszky és 100 polgár aláírt, nem a legalaposabb módját foglalja magában a fogyasztási adó kezelése körül tapasztalható ferde állapot megváltoztatásának. Legalább e b e n a formában nem. De miután ez a hely nem arra való, hogy érdemileg méltassuk az indítvány hibáit, meg mivel a közgyűlés sem ereszkedett a dolog mélyére s csupán a fölött hártározott, hogy az indítvány — melyet lapunk ez évi 12. számában közöltünk — tárgyalassék-e vagy nem, ezuttal csak azt konstatajuk, hogy a közgyűlés szavazás alá bocsátván a kérdést, 10 szótöbbséggel napirendre tért az indítvány fölött.

A közgyűlés déli 12 óra után oszlott szét.

alá veszi. Nekiül s tárczát ír. Ebben az esprit-vel megírt tárczában kegyes leereszkedés között beadja az orvosságot a gümőkóros médiumnak. Intelligenciáról, tisztult izlésről, s — horribile dictu — nagy műveltségről beszél nekem Thanatosnak. (A beteg lesüti szemeit s hallgat.) Vigasztalja a beteget, hogy „egy-egy cikke valóságos kirakata az olvasottságnak s idézeteknek.“ (A beteg remeg, könyei megerednek, de hallgat.) Találgatja, ki lehet ez az irodalmi masque, s fölbiha, hogy álarczát letegye. (A beteg a gyönyörtől tudokol, görcsös zokogásban tör ki, hozzá akar rohanni s megcsókolni kezét.) Hozzárohanni!

Óh mért áll köztünk az ismeretlenség chinai fala, mért nem csókolhatok kezét én. Erzsike! Szellemes kis Misericordianus, kegyed adott vissza az életnek! Tehát író leszek. Kegyed próféta. Én hiszek. Én engedelmeskedem. Lesz nevem! Lesz hirem, az ismeretlenség homályából a megismerés napsugaras légkörébe! Emberré leszek. Kegyed tesz azzá!

A Capitoliumot ludak mentik meg. Engem egy kis „liba.“ — De... de... hisz ez egy formás kis billet-doux! Parbleu! Ez sikerült. Ej,

ej, ez az extasis. Sok bajnak okozója ez. Ime most is. Szerencsémre meg idejekorán rajtakaptam magamat.

Ha elgondolom, mit össze nem irtam én itt szent fölhevülésemben: a hideg rázni kezd. Mit csináljak? Tudom! Mélyen tisztelt Nagysád, a hyperloyalitás, melylyel engem tollára vesz, kellemes borzongásba hozott. Ön csupa sziv. Engedje meg, hogy én a megtestesült hálal legyek. Ha nevem lesz: Istenem s három szerető patronuson kívül egyedül Önnek köszönhetem. Legyen meggyőződve őszinte hódolatomról s fogadja bámulatomat.

Pardon! Egy diskkrét kérdést. Anyámat, az én világrahozómat, mikor még leány volt, ugyancsak Erzsikének hívták. Mikor meghalt, már Erzsébet volt. Én a metempsychosis hive vagyok. Anyám él. Lelke, szive Kegyedbe szállt. A sorok között, melyekben Nagysád oly édesen csirógat engem, látom kinyúltni az ő vézna, fehér kezeit, s rám mosolyogni azokat a szeretettől áradzó szemeket.

Ah! Anyám! Ki hitte volna, hogy találko-

zunk. Te hazajársz. Bocsánat! Érzelegtem. Ismét a régi vagyok.

Nem ismerte nagysád anyámat? Bósz Erzsébetet? Nem. Hát az én drága kis leánykamat, akit én „kedvesemnek“ szoktam nevezni? Azt sem. De hát az Istenért! Egyiket sem? És én mennyi mindent kifecsegetem. Kijelentem, hogy annak, amit én eddig irtam, semmi reális alapja nincs, kivéven ezt a mondatot: „A Capitoliumot ludak mentik meg. Engem egy kis liba.“ Ez szent és kétségbevonhatlan igazság.

*

Nagysádnak támadása egész váratlanul jött. Gárdánkban panik uralkodik. A kábultság és meglepődés után elsőnek én tápáskodtam föl. A többiek is ébrednek. Készülődnek. Ismeri nagysád e szót: revanche? Ez élteti őket. Irénéknél kézcsokomat.

Thanatos.

— **(Püspökünk részvétíratára.)** D. S. Lánosky Nándor megyénk főpásztora Roskóványi Ágoston nyitrai püspök halála alkalmával részvétíratot intézett az ottani káptalanhoz, melyben mély részvétét fejezi ki a kitűnő egyházfő és nagy humanista halála fölött.

— **(Finita la comedia.)** A farsangi bohóságok és feszteien mulatozások egész láncolata a tegnapi est folyamán megszakadt, Hamvazó szerda a lemondás és magabaszállás hírnöke szüntette meg Karnevál uralmát, melyből nekünk az idén ugyancsak bőven és változatosan kijutott. A csörgő sipkák és maszkok komédiás serege eltűnt s most az egyházi funkciók meghatározott sorozatai következnek. A belvárosi templomban a farsang utolsó házom napján szentségkítétel volt, s tegnap délután folyt le az ugynevezett „farsang eltemetése,” melyen nagyszámú közönség volt jelen.

— **(A Mecsek-egyesület)** vasárnap délelőtt 11 órakor a városbázi gyűlésteremben tartotta meg első éves beszámoló közgyűlését. Kardos Kálmán főispán, az egyesület elnöke a bevezető beszédben örömet fejezte ki afölött, hogy ez az egyesület nem jutott néhány oly hirtelen megalakított egyesület sorsára, melyek a kezdés első napjaiban szétmállottak, vagy ha megmaradtak is, hát csak lézengnek is; ellenkezőleg a Mecsek egyesület, mint az iróasztal mellett görnyedőkre valósággal jótékony intézmény, az eddigi érdeklődésből következtetve erősödni és virágozni fog. Kiss József titkár szép jelentésben adott számot az egyesület egy évi működéséről. Az egyesület máris több útát jelölésekkel látott el, mint ezt annak idején a kirándulók már részletesen tudattuk is; megkérte a székesegyházi uradalom vezetőjét, hogy a Jakab hegyen kilátó tornyot állítson föl, s ezt meg is ígérték; a nyáron pedig maga az egyesület a Mecsek csúcsán készített kilátó tornyot; gyalogútat készített a krumplovölgytől a Tettyére, s kieszközli, hogy az út kezdetéig vívő úton a bérkocsi tariffa is olcsóbb legyen. Térképet fognak készíteni a pécsvidéki összes kiránduló helyekhez vívő útakról, a közbeeső forrásokról, kilátásokról, pihenő helyekről stb.; továbbá ezzel kapcsolatosan füzeteket fognak kiadni a vidék kirándulóhelyeiről s egyéb nevezetességeiről, ami által útmutatóul szolgálnak e füzetek a turisták közönségnek. A nyáron életbe fogják léptetni az alapszabályokban is jelzett kirándulókat. Az egyesület jelvényeket készítettett tagjai részére, a mely jelvényekkel az illetők a hegyekben külön engedély nélkül járhatnak, miután az egyesület kieszközölte a hatóságnál, hogy e jelvények az irásos engedély helyett szolgálnak. A jelentést a gyűlés éljenzés közt vette tudomásul. Az alapszabályokat akként módosította a gyűlés, hogy az eddigi tisztviselők mellé még egy igazgatói állást szerveztek, azonkívül a választmányba hivatalból belevette az erdőmestereket, továbbá egyleti mérnöki állást is szervezett, s a választmányi tagok számát 20-ról 30-ra tette. Az egyesület bevétele 1299 frt 28 kr. volt, kiadása pedig 329 frt 84 kr. Készpénzkészlet 969 frt 44 kr., amihez még 84 frt eddig be nem hajtott követelést is számítva, az egyesület vagyona 1053 frt 44 krt tesz ki.

— **(Kinevezés.)** A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter Zaráy Károly dr. iparkamarai titkárt a helybeli kereskedelmi középiskolába és kereskedelmi leányiskolához az érettségi illetőleg osztályvizsgálatoknál kormánybiztossá nevezte ki.

— **(Füzetek a hírlapírókról.)** Érdekes fölolvastást tartott „A hírlapírókról” vasárnap délután a kereskedő ifjak egylete emeleti helyiségében Lenkei Lajos a „F. Z.” felelős szerkesztője. Már maga a téma is elég háladatos arra, hogy szép számú és kíváncsi publikumot csaljon a fölolvastásra. A nagy számú hallgató közönség élénk figyelemmel kísérte az érdekes és jóízű epizódokkal illusztrált fölolvastást, mely a sajtó „névtelen” hőseit és munkáit igyekezett ismertetni és kellőképp méltatni. Majduem egy órán át tartott a fölolvastás, mely azonban korántsem vált unalmassá, hanem folytonos érdeklődést keltett a hallgatókban. A zájosan megtapsolt és megéljenezett fölolvastás után Zaráy Károly dr. elnök Lenkeinek me-

leg szakban mondott köszönetet az egyesület nevében az érdekes fölolvastásért.

— **(Plébános-beiktatás.)** Villányon, hova Albrecht főherceg, mint patronus, Gudler Pált nevezte ki új plébánosra, vasárnap történt meg a beiktatás. Installator Troll Ferencz praelatus volt, ki a déli lakomán kifogyhatatlan volt tisztek dolgában. A patronátust Kisfaludy Pál urodalmi ügyész képviselte. A lakomán jelen volt a környékbeli papság s a villányi intelligencia.

— **(Közvacsora.)** A helybeli jótékony egyesület nem feledkezett meg a gourman-okról sem a farsangi saison alatt, s igyekezett még a hosszú böjt előtt megtartani az ő szokásos közvacsoráját. Február hó legutolsó napján, tehát hétfőn este összegyűltek a szorgos szép menyecskék, hogy a „Hattyu” termeiben már a kész peccenyés tálakkal és különféle delicatessékkel várják az éhes gourmanokat. S hogy a vacsora annál jobban essék a hosszú böjt előtt buslakodó gyomornak: jobbnál jobb italokról is gondoskodtak, sőt megtették azt is, hogy a zircziek finom badacsonyi borából is könyörögtek egy pár pintest, a miből az udvarias dominusok készséggel juttattak is egy pár flakót, melyeknek az est folyamán legnagyobb keletük volt. A vig társaság tehát egy estén gond és bú nélkül mulatott, a pezsgő cigánynóták mellett, s Farkas Jónásék bandája szakadatlanul muzsikált. Bent a táncsteremben pedig ezalatt az ifjuság a katonazenekar taktusára lejté a különféle táncokat, melyekben igen szép számmal vettek részt. Az első négyest két colonne-ban körülbelül 60 pár tánczolta. A vig hangulat egész reggel 5 óráig tartotta együtt a mulatókat, kik a szorgos menyecskék szünni nem akaró éljenzésével oszlottak szét.

— **(A pécsváradi számtartóshoz)** a közalapítványi uradalmi főtisztviselő Steinek Ferencz szegvárdi uradalmi tisztartót küldte ki a számtartósi hivatal számadásainak megvizsgálása céljából.

— **(A Dalkoszoru tréfás estéje.)** Vasárnap a Scholz-féle sörccsarnok összes helyiségei, a csúnya idő ellenére is, megteltek abból az alkalomból, hogy ott a Dalkoszoru a szokásos farsangi estélyét tartotta. A hat számból álló műsor egyes darabjai meg is tették a jó hatást, de különösen tetszett az utolsó vegyes kar, melyben a Dalkoszoru mellett 16 csinos fiatal leány vitte a női-kar szólamát. A fülbemászó keringőt nyomban meg kellett ismételnük, sőt az előadás után következett tánc közben is újból fölhangzott a közönség óhaja, mely a keringőt újra kívánta. A mulatság fesztelen jókedvvel egészen a reggeli órákig tartott.

— **(Gyermekbál.)** Bizonyára kevés oly boldog halandója volt a nagy világnak vasárnap, f. hó 28-án, mint a Liebscher Vilma-féle iskola és óvoda növendékei, kik az évenként rendszeren hasonló örömmel megtartatni szokott gyermekbálban vettek részt. Elragadó látvány volt nézni azt az 50—60 főnyi, 3-tól 14 évesig levő gyereksereget, mely a táncokat járta; de különösen kedvesek voltak a kis 3—4 éves bábók. Az estét a tánczon kívül ének, szavaltat és az intézetbeli növendékek által gyermekhangszereken játszott komikus szimfónia tette változatossá, mely általános derült tetszést aratott. A gyereksereg már 4 órakor elkezdte a táncot s a 7 órai szünet alkalmával elköltött jóízű vacsora után 9 óráig kitartott a tánc mellett. Akkor a nagyok álltak be Terpsychore papjainak és papnőinek s a kitűnő jókedvnek csak a késő éjfélre vetett véget.

— **(Márcziusi ünnepély.)** A helybeli jogakadémia hazafias polgárai, mint minden évben, úgy az idén is emlékünnepeket rendeznek 1848. márczius 15-dikének évfordulója alkalmából. Az érdekesnek ígérkező ünnepély márczius hó 14-dikén este fél 6 órakor fog lefolyni a „Hattyu” nagytermében. Az estély műsora a következő: Megnyitó beszéd, tartja: Scheurer Károly. Tslpra magyar! szavalja:

Oberhammer Antal. Értekezés, fölolvassa: Bök Béla. Alkalmi költemény Zoltán Vilmostól, szavalja: Kissasszony József. Karcolatok az 1848. márczius 15-dikét közvetlenül megelőző időkből, fölolvassa: Orbán Márton. Végül Záróbeszéd, tartja: Kossa Elemér. A joghallgatók az idén is fölkérlik a „Pécsi Dalárdá”-t a közreműködésre, hogy az ünnepély hatását és fényét még jobban emelje.

— **(Vallásosság a katonaságnál.)** A hadügyminiszternek újabb rendelete értelmében ezentul a katonaságnál a vallásos élet istápolására is fognak gondot fordítani, a mi bizonyára jótékony hatást fog gyakorolni némelyekre, kik a kaszárnyákban örökös káromkodások közt teljesítették a „Dienstreglement” parancsait. Mint értesülünk, ezentul városunk katonasága minden két hétben egyházi szónoklati oktatásban fog részesülni, a templomot pedig — nem mint eddig: csak minden hó első vasárnapján, hanem — minden vasárnap látogatni fogják.

— **(Megyénk szabadelvű párti képviselőit)** már beosztotta a párt a különböző bizottságokba, melyekben honatjai működésüket végezni fogják. Így Perczel Béni (siklói) és Antal Gyula (dárdai) a kérvényi bizottságba, Szily Tamás (sásdi) a közlekedési bizottságba, végül Stajevits János (mohácsi) a vizügyi bizottságba osztatott.

— **(Tűz a vidéken.)** Mohácson múlt pénteken éjjel 3 órakor a főutcában tűz ütött ki egy rézműves házában. A tűzoltók ugyan hamar ott termettek, de a fecskendő későn érkezett, s a ház teljesen elégett. A ház 2000 frtra biztosítva volt, de a tulajdonos jóval többre teszi a kárát, mert a műhely szerszámaival is tönkre tette.

— **(A pécsi polgári kaszinó)** vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, melyet Hartl Ferencz elnök d. u. 3 órakor nyitott meg. A titkár akadályozva lévén, évi jelentését Klekner Alajos pénztárnok olvasta föl, melyből kiemeltük, hogy a kaszinónak 229 rendes tagja van, s az elmúlt évben hat estélyt rendezett. Továbbá a könyvtár újra rendeztetett és a kellő ellenőrzés végett új könyvtárvételt elismerő könyvecskék adtak ki. A könyvtárnokok jutalmazására 50 frtot szavaztak meg. Ezután a számvizsgálók jelentése olvastatott föl, mely szerint a kaszinó vagyona az ez évi szaporulattal 5911 frt 13 krra rúg. A tisztikar lemondása után Kiss József ügyvéd választatott meg korelnöknek, ki nek indítványára a volt tisztikarnak jónyvi köszönetet szavazott meg a közgyűlés. Ezután ugyanannak indítványára elnöknek egyhangulag ismét Hartl Ferencz volt elnököt választotta meg a közgyűlés. A tisztikar és választmány, titkos szavazás folytán, következőképp alakult meg: igazgató Kremling Károly, I. titkár Mihálovics Antal, II. titkár Klekner Alajos, pénztárnok Beck Gyula, ellenőr Wachter Ede, I. könyvtárnok Skolnik Géza, II. könyvtárnok Kriegl József, ügyész Toldy Béla dr. Választmányi tagok lettek: Aidinger János, Benzenleitner József, Böhm C. F., Böhm Manó kórházgondnok, Czenger Károly, Engeszer Miklós, Gebhardt Ferencz, Haksch Emil, Kiss József ügyvéd, Kopp Tivadar, Kaiser H. F., Lauber Rezső, Lechner Gyula, Meiszner Imre, Ott Márton, Peitler Imre, Práger Adolf, Pfeiffer József, Repics Vincze, Skaricza Nándor, Szelmann Győző, Szigriszt József, Szigriszt János, Taizs József, Tamássy Ferencz. Ellenőrző bizottságba beválasztattak Pintér Ferencz elnöklete alatt Simon János, Hainesz Károly és Nickel Béla. Ezek után a közgyűlés az elnök életetésével szétoszlott.

— **(A pápa és a böjt.)** Megyés püspökünk legutóbb kiadott pásztorlevele értelmében a katolikus egyház feje az idén, tekintve a nagy mérvben dühöngő járványos betegségeket, a böjt alól ideiglenesen az összes hívőket fölmentette. Ezen engedmény természetesen csak addig fog tartani, míg a járványos betegségek meg nem szűnnek, azután pedig újból életbe lép a megtiltott napokon a hús eledeltől való tartózkodás.

— **(A mohácsi vásár,)** mely Mátyás napján tartatott, nagyon jól sikerült. Ez a vásár mindig a legjobbak közé tartozott Mohácson;

de már rég nem hajtottak föl annyi lovat, mint most. A lovak mind jó áron is keltek el. Sok volt a szarvasmarha is, még több a sertés, mely utóbbinak kilója átlag 35—40 kron kelt el.

— **(Halálozások.)** Pécsen február hó 27-dikén szenderült jobb létre Hidegh G. Zella rövid betegség után életének 16-dik évében. Temetése 29-dikén ment végbe a Lánctűz 5. számú halottas házból. — Horváth Anna. Horváth István arányosi tanító leánya február hó 28-dikán hosszas és kínos betegség után ifjú életének 15-dik évében elhunyt Arányoson.

— **(Szerencsés lutrizó.)** Mohács-on Kovács Lajosné, ottani lottóközvetítőnél valaki — a nevét nem írja ki a mohácsi újság — tett a lutrizó s a számai a temesvári huzáson ki is jöttek. A szerencsés halandó 4800 frtot nyert a ternójával.

— **(Cselédromantika.)** Anyja mosónő volt, ő pedig itt szolgált évek előtt egyik király-utczai lakosnál. Egyik szép napon az öreg törődött mosónő fölkereste lányát Szikora Erzsébetet, hogy tudtára adja neki a sorscsapást, mely őt érte. A szegény mosónő ugyanis megvakult, s most minden munkára képtelen lett. A lány sirva vette tudomásul szegény anyja szomorú sorsát, de ő csekély fizetéséből még önmagát is alig tudta főtartani. A sors csapása azonban szerencsére fordult. Egy ausztriai bortügnöknek megtetszett a cseléd lány és magával vitte őt Bécsbe, az anyának pedig egy pár száz forintot hagyott, hogy azzal úgy a hogy éldelegljen, s gyógykezeltesse magát. A szegény vak asszony három éven át élt egyik kálvária-utczai házban anélkül, hogy egyetlen leányának hollétéről tudomása lett volna. A múlt napokban egyszerre levél érkezett az öreg Szikoránéhoz, melyben leánya száz forintot küld anyjának, hogy azonnal jöjjen Bécsbe, mert ő oly jómódban él, hogy édes anyját minden gondtól és nélkülözéstől fölmentheti. „Az én férjem — írja levelében — Bécs egyik legnagyobb borkereskedését vette meg, s nem cserél a királylával sem.“ A vasárnap esti vonaton a vak mosónő már boldogan utazott a holtak vélt gazdag leányához.

— **(Hajóközlekedés.)** Márcz. 1. és 2-án megindulnak Budapest és Mohács között a személyhajózatok a következő menetrend szerint: Indulás Budapestről naponként 11 órakor délelőtt (egységes vasúti idő). Első út márcz. 1-én (kedden). Indulás Mohácstól Budapestre naponként 1 óra 15 perczkor délután (egységes vasúti idő). Első út márcz. 2-án (szerdán). E hajók egyelőre még nem érintik Tököl, Érd, Rác-Almás és Apostag állomásait; de minden egyéb közbeeső állomásokon kikötnek.

— **(Kihaltak a kicsikék.)** Szivet összefacsaró az a hír, melyet a „S. és V.“ újságol. Azt írja, hogy Harasztói községben teljesen megszűnt a difteritisz, mert a borzasztó járvány — kiölt már minden gyermeket. Kácsfalun 50, Szt.-Istvánban pedig 35 gyermek halt el difteritiszben.

— **(Tanulmányút.)** Wosinszky Mór pécsyegyházmegyei aidozópap, e kitűnő régiségbúvár, szakadatlanul kutat és folytonosan gyarapítja a régiségtudomány adatait. Mint értesítünk most hosszabb tanulmányútra indult, mely útjában Rómán és Nápolyon át Pompéji-Herkulanumot is fölkeresi.

— **(A Dunagőzhajózási társaság)** köztudomásra hozza, hogy márczius 1-jétől kezdve az árufölvétel a Duna, Tisza, Dráva és Száva összes állomásain megnyitja. Az igazgatóság minden társulati ügynökségétől mindenkor pontos fölvilágosítást lehet kapni a hajók indulása és szállítási föltételeire nézve.

— **(A színész sorsa.)** Városunk közönségének még bizonyára emlékezetében él Boránd Gyula a jeles színművész, ki halála előtt a népszínháznál volt alkalmazva. Azt is tudja közönségünk, hogy mily gyorsan mult ki legszebb éveiben. Erről a derék színésztől most azt olvassuk, hogy halála után mostoha bánásmódban részesíti emléket saját szülővárosa. A bpesti Rókus kórház igazgatósága ugyanis, hol a beteg színészt gondozták, a betegápolási díjakat Szeged városától követelte, mert Boránd magát szegedi illetőségének vallotta. Szegeden azonban kisütötték, hogy Boránd nem oda való illetőségű, hanem debreczeni. Debreczenből azonban az a fölvilágosítás érkezett, hogy

Boránd soha sem volt debreczeni polgár. Tehát egyik város sem fogadta fiának holtan azt, kit élve ugyancsak elhalmozott kintintésekkel. De minthogy a számlát ki kell fizetni, fölirtak a belügyminiszteriumhoz, mely majd kiírja valamelyik városra a fizetést, mintha valami utról fölszedett halottról volna szó.

— **(A zsidóünnep és az iskolák.)** A közoktatásügyi miniszter az izr. vallásu tanulóknak az ünnepek miatt való fölmentésére vonatkozólag következőképen intézkedett: Azok az izraelita vallásu gyermekek, a kik más felekezeti elemi iskolába járnak, a következő zsidó ünnepnapokon maradhatnak ki az iskolából: a zsidó újév mindkét napján, a hosszú napon, a sátoros ünnep első, második és nyolczadik napjának délelőttjén, a husvét első, második, hetedik és nyolczadik napjának délelőttjén, végül pünkösöd mindkét napján. Ha az izraelita vallásu gyermekek ezeken az ünnepeken mégis iskolába mennek, az írásra, rajzolásra és számolásra nem kényszeríthetők. A szombati napon való iskolalátogatás alól nem lehet őket fölmenteni, de az írás, rajolás és számolás elengedhető nekik, ha szüleik vagy gyámjok ezt a kívánságukat az iskolaszéknek bejelentik. A polgári iskolákban csak azok részesülhetnek ilyen fölmentésben, a kik a rabbinusi pályára készülnek, a szombati iskolalátogatás azonban ezekre nézve is kötelező.

— **„Kölcsy-egyesület“ Aradon.** Aiding János polgármesterhez a következő föl-hívást intézte a Kölcsy-egyesület: „A balszerencse egy fájó csapással Aradot a nemzet Golgotájává avatta. Itt halt vértanu-halált hazánk szabadságának tizenhárom lángelkű bajnoka. Arad megyében fejeződött be a szabad nemzetek bámulatát és rokonszenvét fölkelő küzdelem. A hálás nemzet a hősei iránti kötelező kegyelet nyilvánításaképpen örök időkre szóló monumentális emléket emelt. De azt hisszük, hogy ennek az emlékek felállításával a nemzet még nem róta le minden tartozását, még nem hozta meg minden kötelező áldozatát. Munkánk nem lesz addig teljes, míg a dicső hősökre és a dicsőség teljes küzdelemre emlékeztető tárgyakat, az abban szerepelt vezetőkre és névtelen felisteneke vonatkozó emlékeket össze nem hordtuk. Rohamosan fogy a 48—49-iki eseményekben ténylegesen részt vettek csoportja és attól lehet tartani, hogy az eseményektől távol eső nemzedék az egyes tárgyak becsét nem ismerve, már nem fogja a tárgyakat és emlékeket a kellő tisztelettel tekinteni, és ápolni és az elkallódástól megóvni. A magánbirtokot fenyegető véletlenségek és csapások pedig néha végképpen megsemmisítik azokat. Az „Aradi Kölcsy-egyesület“ már eddig is érdekes és nagybecsű ereklyéket gyűjtött össze és gyűjteményében most pedig arra vállalkozott, hogy a töle kitelhető minden erkölcsi erjét anyagi áldozatokkal támogatva, ha kell felhasználja, hogy Aradon a szabadságharczi emlékek muzeumát létrehozza. Ere a célra irányuló nyilvános működését pedig azzal kezdi, hogy ebben a tárgyban részint a sajtó útján, részint magán föl szólítással felhívást intéz a nemzet lelkes fiaihoz és leányaihoz, felkérve őket, hogy a szabadságharczunk korára és szereplőire vonatkozó tárgyakat és emlékeket ajándék avagy letétképpen a muzeum részére átengedni és átengedtetni, ha pedig e tárgyakról életükben a kegyelet és vonzódás miatt megvalni nem akarnak, azokat a muzeumnak hagyományozni kegyeskedjenek. Ugy a terv végrehajtásával megbizottak, mint a város és megye értelmiségét magában foglaló egyesület minden egyes tagja és választmánya át van hatva a kötelesség érzetétől, melynek a történelem őket a jövőre nézve a szent emlékek gondozásában részesévé tette. Mint ereklyéket fogjuk őrizni a nemzettől reánk bizott tárgyakat, s azokat az egész nemzet tulajdonának tekintjük, hogy a későbbi ivadék azokhoz zárandokolva látásukból merítsen lelkesedést, élni és tenni a hazáért és tanuljon érte meghalni ha kell. A letétbe helyezett tárgyakról az örökösök jogait megvédő térítvényt adunk. Az ajándékozók neveit pedig arany könyvbe iktatjuk és a tárgyakon is megörökítjük, annak nevével, kire az illető tárgy vonatkozik. A tárgyakat a Kölcsy-egyesület elnökségéhez kérjük küldeni. Mi csak a dolog természetéből folyó kötelességet követjük, mikor az eszmét fölvetvén, annak munká-saivá szegődtünk, a nemzetet áll, hogy ben-

nünket támogasson, és az ige testté váljék. Adjunk azért össze Aradon minden emléket, mely szabadságharczunk nagy napjaira emlékeztet. Aradon 1891. év december hó a Kölcsy-egyesület nevében hazafias üdvözlettel Szöllősy Károly polg. isk. igazgató egyll. titkár és jegyző, Varjasy Árpád kir. tanfelügyelő egyesületi elnök, Laukó Albert állami főreáltanár pénzes és könyvtáros, Dr. Barabás Béla egyesületi ügyvéd, Dr. Mülek köz- és váltó-ügyvéd b. tag Dömötör László állami főreáliskolai tanár, bizottsági előadó. A mennyiben tárgyak csomagolása és küldése az illetőnek anyagi tekintetben terhére esnék, kérjük a csomagot bérmentetlenül az egyesület terhére föladni. Ha valaki az emléktárgyat anyagi becsénél fogva nem hajlandó ajándékképpen átengedni, sziveskedjék annak árát a tárgy körülményes leírása mellett velünk tudatni. A hazafias lapok szerkesztőit pedig tisztelettel kérjük, hogy kegyeskedjenek a felhívást közölni és e tárgyak gyűjtésében közreműködni.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* **A gyakorlati kereskedelmi tudományok** cz. folyóiratot — melynek változatosan összeállított 88. száma a napokban hagyta el a sajtót — melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A lapra előfizetheti a szerkesztőségben Budapest II. főteza 11. szám.

A Kalotaszeg magyar népe. Irta Jankó János. Néprajzi tanulmány 12 tábla rajzzal és 1 térképpel. Budapest. Az Athenaeum kiadása. 230 lap. — Ára 2 frt. Magyarország magyar népeinek jelen élete, ethnographiája eddigelé sem az egész országra, sem annak egyes vidékeire részletes kutatás tárgyát nem képezte. Szerző e kötetben hazánk egy kis részének, a Kalotaszeg harminczhárom falujának néprajzi leírását nyújtja; belefoglalva abba a népet minden nyilvánulását, jelenségét, a topographiai elnevezéseket, azok népies és tudományos magyarázatát, a falvak leírását, a templomok magyar díszítését, a ház felépítését, a ruházatot, a táplálkozást, a születési, lakodalmai és temetési szokásokat, a keresztyén ünnepek megünneplését, egyéb népszokási sajátosságokat és babonákat. Külön tárgyalja a híres kalotaszegi házi nő iparnak (varrottas) történetére vonatkozó adatokat. A hű felvételek után készült rajzok emelik még e minden tekintetben érdekes, és melegen ajánlható mű becsét. Megrendelhető a kiadóhivatalban, valamint bármely hazai könyvkereskedés útján is.

TANÜGY.

Kántortanító-választás. Az anyai port fölvert tolnai — országos hírű — kántortanítói választás végre Bencze István pécsyegyházmegyei apát-plébános, mint kiküldött püspöki biztos elnökle és vezetése alatt teljes rendben ejtetett meg. Az iskolaszéki tagok — titkos szavazás útján — a három pályázó közül egyhangulag Perler Mátyás eddigi helyettest választották meg.

A középiskolai tankönyvek megbírási. A középiskolai tankönyvek megbírásiáról és engedélyezéséről szóló szabályrendeletet a vallás és közoktatásügyi miniszter újabban módosította. A jövő tanévben ugyanis a használandó könyvek jegyzékének megbíráását a miniszter a tankörületi főigazgatókra ruházta. Együttal figyelmükbe ajánlja, hogy a tankönyvek változtatása a kellő korlátok közt maradjon és a rokon szakok, főleg a nyelvek tankönyveinek módszere lehetőleg egységes legyen.

CSARNOK.

Egy szegény ifjú története.

Elbeszélés Zschokke Henriktől.

— Németről fordította Szikrai Odo. —

(Folytatás.)

E két ember többször is beszélgetett ilyen formán egymással. Frock azért még se hagyta el a házat. Valóban kimondhatatlan gyöngédséggel csüngött növendékein. Az atyjukkal folytatott beszélgetések után rendszeren nagyobb hév-

vel, gyakran könnyezve szoritotta őket szívéhez s mondá: hisz csupán csak ti tudtok engem megérteni, becsülni! Ha töletek megfosztanak, mindentől meg vagyok fosztva.

De Frocknak, ha elhagyta volna a házat, nem is voltak kilátásai. A tanácsos ezt hihetőleg igen jól tudta, valamint azt se felejtette el, hogy Frock nagyon szegényen került hozzá. Minthogy Schwarcz épp hasznát vehette gyermekei mellett egy nevelőnek, vagy inkább fölvi-gyázónak, föltogadta őt, de csupán lakásért s élelmezésért. Fizetésről szó sem volt. Amit Schwarcz adott, minden ajándék és kegy volt, s alig futotta ki ruházkodásra. De a tanácsosnak épp ez volt inyére. Ő azt akarta, hogy házában minden szeszélyeitől függjön.

Frock Jónatán tehát csöndes, visszavonult életet élt. Társaságot ritkán látott. Sehol oly vidám, nyílt és szíves nem volt, mint akiket nevelt, két kis barátja körében; különben tartózkodó és bátortalan volt. Ha kissé bizalmasabbak voltak iránta, egész lényé átszellemült. Élénkebb, nyíltabb, beszédesebb lett; szeméből benső tűz sugárzott. Jószívűsége megnyerte részére az embert. De mindez épp oly gyorsan eltűnt s elhamvad, mihelyt éreztették vele, hogy idegen s nem tartozik abba a körbe, melyben van. Schwarcz házában az elzárkózottság majdnem második természetévé lett. Schwarczné asszony épp oly kevésbé tüntette ki, mint férje. Cselédségével szemben — s ide számította gyermekei fölvi-gyázóját is — épp oly kevély s visszataszító volt, mint férje vele szemben. Azt hitte, hogy feunya beszél velők, megint fölgerjeszti maga iránt azt a tiszteletet, melyet férjének durva magaviselete már-már megsemmisítéssel fenyegetett. Így közte s a házi tanító közt a hézag még nagyobb volt, mint az utóbbi és Schwarcz úr közt.

Frock különben külsejére nézve nem volt csunya; szép sem ugyan, de deli termetű. Nyílt kellemes, de halvány arca volt, melyet koromfekete kondor haja még halványabbá tett; finom, fehér kezét sok leány megirigyelhette volna; hangja mély érzelemről, taglejtései, ha élénkebben beszélt, határozottságról tanuskodtak. Körülbelül huszonnyolcz éves lehetett. Emellett bármily egyszerűen öltözködött is, rendkívül tiszta volt. Szavait vallásos érzélem lengte át. De templomba ritkán vagy sohasem ment. Gyakran, midőn igen vidámnak mutatkozott, s arczat mosoly derítette, midőn, mint látszott, teljesen át akarta magát engedni az öröme, hirtelen elnémult. Nyilván szomorította valami. Néha közömbös beszélgetés közben zavarba esett s ok nélkül elpirult. Mindez azt bizonyította, hogy ingerlékeny természetű, vagy — s erről halványsága is tanuskodott — bizonytalan egészségű volt. De Schwarcz úr fenytőbirói tekintete az efféle változásokban valami rosszabbat látott. Több izromban akarta őt fűtetni. De csak annyit tudhatott meg, hogy Elszaszban született szegény szülőkötől; egy ideig a francia hadseregben szolgált mint közkatona; járt Svájcban, Olaszországban, Egiptomban; lábaszárát egy golyó megsebesítvén, ráunt a katonai életre; végre hihetőleg megszökött.

Minthogy Frock a háznál egyébiránt feddhetetlenül s békén viselte magát, a főtörvényszéki tanácsos nem fessegette a dolgot. Külömben is jelentéktelen embernek tartotta, s legkevésbé se hitte, hogy Frocknak csak legesekélyebb befolyása is lehetne sorsára.

Ama beszélgetés után néhány héttel azonban olyasmi történt, ami miatt aztán a csodálatos szentnek — így hitta Schwarcz úr gyermekei fölvi-gyázóját — gyorsan távoznia köllött a háztól.

Egyszer ugyanis a történetet adta elő a fiúknak, s szokott melegségével épp a mohamedán vallásról beszélt, kiemelvén azt a sok jeleset, amit a Korán magában foglal, azokat az erényeket, melyek sokszor gyakoriabbak a mekkai próféta követői, mint a keresztények közt. Schwarcz úr megjelent, egy darabig mosolyogva hallgatta, de gúnyosan mosolyogva, mert rossz kedvében volt. Értésére esett véletlenül, hogy az udvarnál tréfát üttek egy az igazságügy reformjáról szóló művéből. Kapott hát az alkalmon, s kedvetlenségét bosszantó gúnyal az arab próféta halvány, béketűrő hirdetőjére öntötte ki. Ez hallgatott s szomorúan nézett maga elé. A fiúk nem figyeltek atyjukra, hanem búsan néztek tanítójuk szemébe, mintha vigasztalni akarnák; s váliára tették kezüket, mintha azt akarnák mondani: légy nyugodt, mi azért mégis a tied vagyunk.

E jelenetet Tulpen királyi nyugalmazott őrnagy belépte szakította félbe, ki hébe-hóba el-ellatogatótt Schwarcz úr házához, mert rokonságban volt Schwarczné asszonnyal, s jó barátjának hitte a tanácsost. A lefolyt években mikor még nem volt nyugalomra bocsátva, és Schwarcz urat sem ismerték annyira, fontos szolgálatokat tett neki. Schwarz akkoriban csaknem két évig ingyen élt az őrnagynál, ki ajánlataival is utat tört későbbi fényes pályájához. Tulpen úr valóban derék, de kissé hirtelen volt, ki sokat s örömet beszélt a hadjáratokról, melyekben részt vett, csupán a számokat s neveket nem igen tudta megtartani emlékében.

Ezuttal megjelenésének nem pusztá látogatás volt célja; ennél sokkal fontosabb dolog vitte őt Schwarz úrhoz.

— Átkos zavarban vagyok komám uram! — szólt; — tán kisegithetne belőle.

— Szíves örömet, kedves barátom! — mondá Schwarz úr: — Gyönyörrel hallgatom éppen gyermekeim oktatását s a török vallás dicséretét az éretlenek ajkáról. Nem akarjuk, hogy a muzulmánok föltümuljanak a barátság s nagylelkűség, a hála s könyörtületesség érényeiben.

— Annál jobb! Tehát épp alkalmas időben jövök! — szólt Tulpen úr: — Mert pénzt köll keritenem, s ha mindjárt a föld alul teremteném is elő. Jöjjön; néhány bizalmas szó van komám uramhoz.

A pénz szó hallatára Schwarz úr mintha mást gondolt volna. Éppen nem volt hozzá szokva, hogy az őrnagy tőle szíveségeket kérjen, még kevésbé pénzt. Azt remélte hát, hogy ha a dolgot négy-szem-közt beszélgetéshez jutni nem engedi, az őrnagy nem áll elő kérelmével.

— Beszéljen csak bátran! — mondá; — gyermekeim s tanítójuk előtt nincsenek titkaim. Hadd hallom hát, mit kíván.

— A manóba, hisz jól van jól! — mondá meghülemedve az őrnagy. — De még se szeretném fünek-fáuak föltárni átkos helyzetemet.

(Folytatása köv.)

KÖZGAZDASÁG.

— A pécsi sertéshizlaldában f. hó 25-én a sertés állomány 324 drb kövér, 666 drb félkövér, 842 drb sovány, 379 drb süldő sertés volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 44—47 kr. kilogrammonként, páronkénti 45 kilogramm élet leszámítással; süldők 30—34 kr. kilogrammonként élősúlyban. Kukoricza 5 frt 60 kr. m.-m., árva 6 frt 30 kr. m. m. Darálás 60 kr. m.-m.

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1892. évi február hó 27-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számíttatnak.

Buzza	) őszi	— frt — — frt —
	) tavaszi	— „ — — „ —
	) uj	9 „ 80 9 „ 70
Kétszerez	) ó	— „ — — „ —
	) uj	9 „ 40 — „ —
Rozsa	) ó	— „ — — „ —
	) uj	9 „ 30 — „ —
Árpás	) őszi	— „ — — „ —
	) tavaszi	6 „ 50 6 „ —
	) uj	— „ — — „ —
Repce	)	— „ — — „ —
Bükköny	) széna	5 „ — — „ —
Kukoricza	) ó	— „ — — „ —
	) uj	5 „ — 5 „ —
Széna	) ó	2 „ 40 2 „ —
	) uj	— „ — — „ —
Szalma	. . . . .	2 „ — 1 „ 80

Kínálat: közép (mintegy 200 gabonakocsi volt a piacon).

NYILT-TÉR.*)

Tudomásul.

Van szerencsénk a n. t. közönséget értesíteni, miszerint

biztosítási irodánkat

Király-utca, 5-ik számu, Hammerli-féle ház I-ső emeletébe helyeztük át.

Pécsett, 1892. február hó 24-én.

A „Magyar-Franczla“

biztosító-társaság
pécsi főügynöksége.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik forró szeretett fejlejtetlen kis leányunk, kedves testvérünk

Gyimóthy Aranka

temetésén megjelenni sziveskedtek, és nagy szívfájdalmunkat a küldött koszorúkkal és őszinte részvétükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is legmelegebb köszönetünk nyilvánítását.

Pécsett, 1892. február 28-án.

a bánatos szülők
és
testvérek.

Talált vizsla-kutya.

Mult év december havában kerestetett egy elveszett **fehér szőrű, vörös foltos és vörös pettyes vizsla-kutya** azzal a megjegyzéssel, hogy az egy pécsi főhadnagy úré és a megtaláló jelentkezzen a Szt.-Lőrinczi uraságnál, a hol 10 frt jutalomban részesül.

Mint hogy azon időtáiban egy a leírásnak teljesen megegyező kutya hozzám tévedt, én azt az illető uraságnak tudtára adtam, és a kutyát mai napig is tartom, és az uton is felszólítom az illető tulajdonost, hogy azt mielőbb vitesse el.

Fridrich Arnold

Cserkuton 84. sz. házbau, a csárda mellett.

Hirdetések:

LE GRIFFON

a legjobb szívarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

5 darab tiszta berni faju

$\frac{1}{4}$ — $\frac{6}{4}$ éves szép

tenyésztő-bika

eladó.

Bővebb megtudható

Szeghő Gellért

tulajdonosnál

Pa. Hatvan u. p. Szigetvár.

Vasuti állomás Szigetvár
(Somogy megye.)

Malom eladó.

Baranya-bakonyai határ Nagyvölgyében, egy kerekű és jókarban levő patakmalom kedvező föltételek mellett szabadkézből eladó.

Értekezhetni Szépe József tulajdonosnál, Bar.-Bodán.

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel
kiadóhivatalunkban.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb és e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesőbb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni**, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., $\frac{1}{4}$ évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

2670. sz.

alisp. 1892.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Baranya vármegye által Pécsen emelendő

vármegyei árvaház építési munkálatainak

hatvanezeröttszáznyolcvanhat forint 52 kr. (60586 frt 52 kr.) előirányzati költség mellett leendő biztosítása iránt 1892. évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor hivatalos helyiségben írásbeli ajánlati tárgyalást tartok.

Felhívom a vállalkozni óhajtókat, hogy az általános feltételek 1. §-a értelmében szerkesztendő 50 kros bélyeggel ellátott és 5% bánatpénzzel ellátott szabályszerű ajánlataikat öt pecséttel lezárt borítékban a versenytárgyalás kezdetéig **Köszits Kamil vármegyei !. aljegyzőnél (1. emelet 12. sz. ajtó)** nyújtsák be, kinél is az építési munkálatokra vonatkozó tervek, költségvetés, műszaki, leírás, általános feltételek és részletes határozatok úgy a szerződési minta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pécsett, 1892. évi február hó 26-án

Szily László

Baranyavármegye alispánja.

Vizvezetési munkálatok.

Vizvezetési munkálatok.

Alólirott tudatom a n. é. közönséggel, hogy

vizvezetési munkálatokat

elvállalok és a bevezetést szolid, tartós munkával, jutányos áron eszközölöm.

Tervek és költségvetések készségesen elkészíttetnek. Tisztelettel

Hillebrand Ferencz

Király-utcza 47.

7300. sz.
1892.**Árverési hirdetmény.**

Sziebert Nándor pécsi lakos végrehajtónak Vemenác Gyuro liptódi lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt, — és Poimanacz Gyuka bezedekilakos végrehajtónak Vemenác Gyuro liptódi lakos elleni 400 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az 1892. évi május hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Liptód község bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik, a pécsi kir. törvényszék s a mohácsi kir. járásbíró területen levő Liptód községben fekvő, a liptódi 849. sz. tjkvben felvett I. 322. hsz. 39. sz. háznak, 204. hsz. kertnek, 394, 434, 2306. hsz. fekvőségnek Vemenác Gyurót illető fele 474 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 47 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A mohácsi kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1891. december 27-én.

Materényi,
kir. jbiró.

1849. szám.
p. 1892.**Hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a rácz-mecskei 601. sz. sz. telekjegyzőkönyvben az urbéres kisházások tulajdonaként felvett

elkülönített legelőnek

egyénekenkénti felosztása tárgyában a feloszthatóság kérdésére a nyomozásnak a helyszínen eszközlése végett határnapul 1892. évi márszius hó 30-ik napjának d. e. 10 óráját Rácz-Mecske községbe a község házába kitézte, mikorra a fenti legelőre nézve jogosultakat azzal idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtől gondoskodjanak.

A pécsi kir. törvényszéknek 1892. évi február hó 19. tartott üléséből.

Sávell Kálmán
elnök.

Dr. Sonnevend Frigyes
jegyző.

Meghívás.

A „Baranya-Baáni kölcsönös segélyző egyesület mint Szövetkezet” az 1892. év márcz. hó 13-kán délután 2 ótákor a szövetkezet helységében megtartandó

VII-ik évi rendes közgyűlésére

a tagok tiszt. meghivatnak.

Tárgy: a) az 1891. évi mérleg bemutatása
b) esetleges indítványok elintézése.

Kelt Bar.-Baán, 1892. év febr. hó 26-kán.

Majer József Faller Mátyás Schaller Pál Králik Vincze
felügy. b. elnök. könyvelő. pénztáros. igazgató.

EXPEDITION VON MÖBELN
ohne Emballage

PECS
HOEFEN AN DER HÄRROL
FUNFKIRCHEN

BUTORRAKTAR MÖBEL LAGER
TISCHLERI
mit Dampfheizung

ASZTALOSÜZLET
és gőzrel berendezett

BUTOROK CSOMAGOLAS
nélkül szállásra

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság. — Alapított 1860-ban.

A társaság activái 1891. január hó 1-én 66.881.021-01 márkára rugnak, tiszta főöslege pedig 3.721.271-15 márkára.

Fenállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság halál- eseteikért 57.173.217 márkát,

A biztosított élte idejében esedé- kessé vált kötvényekért 11.632.546 „

Életjáradékok fejében 727.061 „ fizetett ki.

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások: 32.591 kötvény 243.619.529 márká erejéig, ebből esik Európára: 18.689 kötvény, 193.237.421 márká erejéig.

A társaság activái Európában: ingatlan Berlinben — letétek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556-00 márkára rugnak.

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és a Svájcban képviselőségekkel bír. Díjazásai igen jótányosak és föltételei a lehető legmóltányosabbak.

Felvilágosítással szolgál.

a társaság magyarországi főképviseletége
Budapest, VI. Gyár-utca 13. sz.

Magyarországi referentiák: Pesti magyar keresk. bank, Bokros Elek, dr. Dégen Gusztáv és dr. Neumann Ármin, országgyűlési képviselők.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

— a —

MOHAI **ÁGNES** FORRAS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénstavsavtartalmu * A bornak színét nem változtatja
Természetes ízét kellemessé teszi

a mlért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár
úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési- és húgycső-szervek hurutos bántalmainál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épügy használható a tagok csúzos bajainál, gyermekeknél megátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénstavsav-tartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb izzel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fő- szerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTAR

ÉDESKUTY L.,

cs. és kir. és szerb kir. udvari ásvány- viz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Állam érem
haladás- és versenyképességért.

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Kiállítási aranyérem
szép és jó munkaért.

Főüzlet:
Király-utca, Hattyu-épületben.

PÉCSETT.

Műhely:
Király-utca, Mestrics-féle házban

T. cz.

Ezzel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására ajánlani, miszerint — egy általánosan érzett szükségén segitendő — üzletemet újabb időben egy szélesebb munkakörű

vésnöki műhelylyel

is kibővítettem és az ez iránybani legkényesebb műigénynek megfelelőleg minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. bármilyen arany- és ezüst-, vagy más fém- v. kőre vésendő üzleti, hivatalos v. magánhasználatu pecsétnyomók, érmek, czimerek, domborművek, legdiszesebb jelvények és monogrammok

s több effélék gondos és jutányos elkészítésére vállalkozom s kívánatra a készitendők rajzaival előzetesen is szolgállok.

Midőn üzletem ezen új ágát is igen t. vevőim kegyes pártfogásába ajánlani bátorkodom, kérem ez iránybani nagybecsű megbizásait, a melyekkel szemben szokott módon törekedni fogok kész szolgálataimat teljes meglegedésükre érvényre juttatni.

Egyben bátorkodom nagyválasztéku **ékszer- és óra-készletemre** s különösen **látszer-raktáromra** utalni, a melyet utóbbi időben **rendkívül dusan s kedvező beszerzési feltételek mellett** felszerelvén, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy még a nagyvárosi versenynyel is mérközve, tisztelt vevőimet a lehető legmértékeltébb árak mellett kiszolgálhatom.

Üzletem bármely szakosztályából kívánatra választékküldeményyel a vidékre is készségesen szolgállok.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWALD IMRE.

Taizs József Pécssett.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, író-szer és papirkereskedésében kapható:

Valódi „Anthracen-ténta.”

Valódi „Alizarin-ténta.”

Valódi „Király-ténta.”

Valódi „Gallus-ténta.”

Kökorsókban és üvegekben. (Külföldi és hazai gyártmány.)

➡ **Piros és kék ténta.** ➡

Pecsét-viasz, pecsét-festék.

Autograph-ténta és festék.

Fekete és színes írónok.

➡ Radir-gumi, gumi arabicum, oldva. Tollak és tollnyelek. ➡

Író-, fogalmi és itatós-papírok.

Eau de Labaraque,

kitűnő szer tinta-, vörösbor- és gyümölcsfoltok eltávolítására fehéreneműből és papírról.

Stephanie-Mille

50 finom levélpapír és 50 levélboríték
díszes dobozban 70 kr.

Jelző ténta, kimoshatatlan.

➡ **S minden e szakmába vágó czikk.** ➡